

สวัสดีครับ

ผมขออนุญาตรบกวนอาจารย์หมอช่วยวินิจฉัยผลเลือดของลูกชายด้วยครับ ปัจจุบันลูกชายผมอายุ 5 ปี 9 เดือน รับประทานยาเม็ดเลือดแดงผลออกมา Hb typing EA Bart's (% E = 15.7) ผมและภรรยารู้สึกเป็นกังวลมากครับไม่ทราบว่าลูกชายเป็น ผู้ป่วย หรือ เป็นพาหะและมีความร้ายแรงระดับใด ต้องได้รับการรักษาแบบใดหรือไม่ เพราะปัจจุบันลูกชายก็ปกติดี ก็มีเพียงอาการเหนื่อยง่าย (ตรวจเลือดหลังคลอดเป็น G6PD)

ขอบคุณครับ
ช.

เรียนคุณ ช.

ลูกชายคุณ ช เป็นผู้ป่วยครับแต่เป็นชนิดไม่รุนแรงหรือรุนแรงน้อย การรักษาโดยดูแลสุขภาพทั่วไปเหมือนเด็กปกติคนอื่นๆเมื่อมีไข้ต้องรับประทานยาลดไข้ และมาพบแพทย์ แจ้งแพทย์ว่าเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียซึ่งทางการแพทย์ว่า โรค เอ อี บาร์ทหรือบอกว่าเป็นโรคธาลัสซีเมียในกลุ่มแอลฟาธาลัสซีเมียชนิดเดียวกับ โรคฮีโมโกลบินเอชเวลามีไข้หรือติดเชื้อ ผู้ป่วยจะซีดลง ตาเหลือง มีปัสสาวะสีเข้มเป็นสีโคคาโคลาเนื่องจากเม็ดเลือดแดงแตก แพทย์จะจำเป็นต้องรักษาสาเหตุของไข้และอาจต้องให้เลือดถ้าซีดลงมาก รายละเอียดของโรคนี้หมอได้เขียนลงในจุลสารชมรมฯ ฉบับนี้ คุณ ช. และภรรยาไม่ต้องกังวลนะครับ ควรพาลูกมาตรวจกับคุณหมอที่ดูแลทุก 3-6 เดือน

เรื่อง G6PD เป็นโรคเลือดอีกชนิดหนึ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรมเช่นกันคนที่ เป็นโรคนี้จะแข็งแรงแต่เวลามีไข้หรือติดเชื้อหรือรับประทานยาบางชนิดเช่น ยาซัลฟา หรือ ยามาลาเลีย จะทำให้ซีดลงจากเม็ดเลือดแดงแตกง่าย จึงต้องมาพบแพทย์เมื่อไม่สบายหรือมีไข้เช่นเดียวกันคุณพ่อคุณแม่ต้องดูสุขภาพผู้ป่วยเมื่อไม่สบายให้ไปพบแพทย์ครับ

นพ. กิตติ

เรียน คุณหมอกิตติ

ดิฉันมีเรื่อง รบกวนถามเกี่ยวกับพาหะธาลัสซีเมียดังนี้ค่ะ

1. จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นพาหะธาลัสซีเมียชนิดไหนแล้วจำเป็นต้องทราบไหมคะ
2. น้องสาวอายุ 3 ปี 2 เดือน น้ำหนัก 13.7 กิโลกรัมเมื่อน้องป่วยไปพบแพทย์แล้วแพทย์ตรวจพบว่า เป็นธาลัสซีเมียชนิดพาหะเราจะเริ่มดูแลรักษาอย่างไรคะ น้องสาวดื่มนมไม่โตคะ
3. ดิฉันอายุ 20 ปี เป็นธาลัสซีเมียแบบแฝงจะต้องทานโฟลิกไปตลอดชีวิตหรือเปล่า ถ้าไม่ทานจะเกิดอะไรขึ้น
4. อยากทราบว่า กรณีนี้เป็นพาหะทั้งคู่ สามี่-ภรรยา จะสามารถลดอัตราเสี่ยงได้อย่างไรบ้าง

กันยายน - ธันวาคม 2551

5. ในกรณีเป็นธาลัสซีเมียแบบแฝง ถ้ามีการตั้งครรภ์ ต้องดูแลตัวเองอย่างไรบ้าง (สามี่ไม่เป็นพาหะ)
6. ธาลัสซีเมียชนิดเบตาชนิดแฝง จะต้องรักษาแบบไหน ? และมีโอกาสที่จะหายหรือไม่

ขอความกรุณาคุณหมอดูตอบคำถามทั้งหมดให้ด้วยนะคะ ดิฉันกังวลและกลุ่มใจมากคะ หายที่สุดนี้ขอให้วารสารชมรมฯ นี้อยู่คู่ตลอดไปกับชาวสมาชิกด้วยนะคะ เพราะมีประโยชน์มากคะ

จากคุณ น.

เรียนคุณ น. ที่นับถือ

ขอบคุณมากสำหรับกำลังใจที่ส่งมาให้คุณผู้จัดทำจุลสารชมรมฯ เรื่องเกี่ยวกับพาหะของธาลัสซีเมียแต่คนทั่วไป มักเรียก "ธาลัสซีเมียแบบแฝง" จะเป็นคำถามยอดฮิตที่ประชาชนทั่วไปจะถามอยู่เป็นประจำหมอดูตอบคำถามดังนี้

1. การตรวจพาหะของธาลัสซีเมียว่าเป็นชนิดไหนจำเป็นต้องตรวจเลือดครับ พาหะมี 2 ชนิด คือ แอลฟาและเบตาธาลัสซีเมีย ถ้าต้องการรู้ว่าเป็นพาหะเบตาธาลัสซีเมียหรือพาหะของฮีโมโกลบินอี สามารถตรวจชนิดของฮีโมโกลบิน (hemoglobin type) แต่ถ้าวางการตรวจพาหะแอลฟาธาลัสซีเมียต้องตรวจระดับอนุ หรือพีซีอาร์ (PCR for alpha-thalassemia) แพทย์จะเป็นผู้พิจารณาว่าควรส่งตรวจเลือดชนิดไหน แต่ถ้าเรารู้ว่ามีญาติหรือคนในครอบครัวเป็นพาหะแบบไหน จะทำให้ง่ายในการเลือกส่งตรวจ ซึ่งมีประโยชน์มาก สำหรับการวางแผนมีครอบครัวและการมีบุตรต่อไป ความจำเป็นของการตรวจพาหะอยู่ตรงนี้ครับ

2. น้องสาวคุณเป็นพาหะธาลัสซีเมียมาทราบเมื่อตรวจเลือดช่วงที่ไม่สบาย คนที่เป็นพาหะคือคนปกติ สุขภาพร่างกายแข็งแรงดูแลสุขภาพเหมือนคนทั่วไปไม่ต้องมีयरับประทานครับ

3. ผู้ป่วยที่เป็นพาหะธาลัสซีเมียไม่ต้องทานโฟลิก เพราะไม่ซีดร่างกายไม่จำเป็นต้องนำโฟลิกไปสร้างเม็ดเลือดแต่ถ้าเป็นผู้ป่วยธาลัสซีเมีย เม็ดเลือดแดงจะมีอายสั้นกว่าปกติจำเป็นต้องรับประทานโฟลิกเพื่อนำไปสร้างเม็ดเลือดครับ

4. กรณีที่สามี่-ภรรยา เป็นพาหะของธาลัสซีเมียที่เป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น สามี่เป็นพาหะเบตาธาลัสซีเมีย ภรรยาเป็นพาหะของฮีโมโกลบินอี โอกาสมีบุตรแต่ละครั้งที่ตั้งครรภ์ดังนี้

- เป็นปกติ 25 %
- เป็นพาหะเบตาธาลัสซีเมีย 25 %
- เป็นพาหะฮีโมโกลบินอี 25 %
- เป็นโรคเบตาธาลัสซีเมียฮีโมโกลบินอี 25 %

อัตราเสี่ยงข้างต้นจะไม่สามารถเปลี่ยนหรือลดได้ครับ

5. ผู้ที่เป็นพาหะของธาลัสซีเมียขณะตั้งครรภ์อาจจะซีดลงกว่าปกติ สูติแพทย์จะให้รับประทานยาบำรุงเลือดที่มีธาตุเหล็ก และหรือวิตามินรวมรวมกับโฟลิก

6. ผู้ที่เป็นพาหะของธาลัสซีเมีย จะเป็นอยู่ในคนๆนั้น เพราะยีนธาลัสซีเมียยังคงอยู่ตลอดไป ไม่หายไปไหนคนที่ เป็นพาหะจะมียีนธาลัสซีเมีย 1 ยีนและยีนปกติ 1 ยีน แต่ไม่จำเป็นต้องได้รับการรักษาครับ

นพ. กิตติ